

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

МАТЕРІАЛИ

**студентської наукової конференції
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича**

**ФАКУЛЬТЕТ ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

20-21 квітня 2021 року

Чернівці

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2021

*Друкується за ухвалою Вченої ради
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича*

Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (20–21 квітня 2021 року). Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. – 277 с.

До збірника увійшли матеріали студентів факультету педагогіки, психології та соціальної роботи, підготовлені до щорічної студентської наукової конференції університету.

Молоді автори роблять спробу знайти підхід до висвітлення й обґрунтування певних наукових питань, подати своє бачення проблем.

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2021

Мальвіна Соник

Науковий керівник – проф. М.Г. Іванчук

Сором'язливість і розвиток особистості молодшого школяра

На сучасному етапі розвитку суспільства актуальна і важлива проблема психічних станів особистості. Одним із таких психічних станів є сором'язливість, яка створює чимало перешкод для людини. Значна частина сором'язливих осіб відчуває страх і зняковілість при зіткненні з деякими типами людей або з певними обставинами у діяльності, спілкуванні тощо.

Сором'язливість – це стан психіки і зумовлена ним поведінка людини, що характеризується такими поведінковими рисами, як нерішучість, боязкість, напруженість, скутість і дискомфорт через невпевненість у собі або відсутність здібностей та навичок ефективних соціальних комунікацій [1]

Феномен сором'язливості здавна розглядається у психологічній науці і вирізняється своєю різноманітністю підходів і тлумачень. Проблему сором'язливості досліджували такі вчені: Ф. Зімбардо, В. Леві, Л. Волков, В. Куніцина, Р. Пломін, Дж. Чик, Б. Литвак, А. Добрович та інші. Проте на сьогодні питання сором'язливості потребує подальшого дослідження.

Найпоширеніша сором'язливість у дітей молодшого шкільного віку. Саме в цей період відбуваються зміни в житті дитини, які впливають на формування особистості. Адже дитина стає школярем, зустрічається з новими людьми і вимогами. Багатьом дітям важко впоратися із цими змінами саме через надмірну сором'язливість. Сором'язливі діти намагаються бути непомітними, не проявляють ініціативи, обережні у словах і вчинках, ніколи не наполягають на своїх правах, боязкі, тривожні, нерішучі, найчастіше некомунікабельні і найголовніше – не почувають себе впевнено через розвиток різноманітних комплексів, часто страждають від самотності. На зовнішньому рівні сором'язливій дитині важко спілкуватися, знаходити контакти з іншими, повноцінно розкривати себе в початковій діяльності. Діти, в яких наявна надмірна сором'язливість, вважають себе менш привабливими, менш

розумними, слабкими. Тобто вони відчують себе невідповідними певним стандартам і часто стають самі для себе критиками. Через це у них формується занижена самооцінка і невпевненість у своїх силах, що негативно впливає на розвиток і формування особистості. Сором'язливі діти мають менше друзів. З одного боку, сором'язливість як висока емоційна напруга блокує розумові процеси, негативно впливає на пам'ять. З іншого боку, вона впливає на психоемоційне здоров'я дитини. Адже для сором'язливої дитини виступ перед класом – стрес, який може призвести до виникнення страхів і тривоги. Усе це також перешкоджає розкриттю потенціалу дитини.

Надмірна сором'язливість негативно впливає на розвиток і формування особистості молодших школярів, на їхні навчальні досягнення, а в подальшому може проявлятися і у підлітковому та дорослому віці, що часто ускладнює їх адаптацію в суспільстві, робить їх дуже уразливими. Те, як дитина сприймає свою сором'язливість, залежить від учителя і батьків, які не мають постійно акцентувати увагу дитини на її сором'язливості, як на недоліку, а навпаки, здійснювати пошук ефективних методів роботи з такими дітьми з метою подолання її чи здійснення профілактики, що і стало предметом нашого дослідження.

Список літератури

1. Вікіпедія. Великий тлумачний словник сучасної української мови за ред. В. Бусела.
2. Зімбардо Ф. Застенчивість: Что это такое и как с этим бороться/ Пер. с англ. СПб :Питер:Питер-пресс, 1995. 280с.
3. О.О. Баср, К.В. Лебідь Сором'язливість як предмет психологічного дослідження. Вісник Дніпропетровського університету. Сер. : Педагогіка і психологія. 2011. Т. 19, вип. 17. С. 62-69 .
4. Кленкіна В.Ю., Халявіна О.В. Сором'язливість, як проблема дитячого віку. 2012. 214 с.